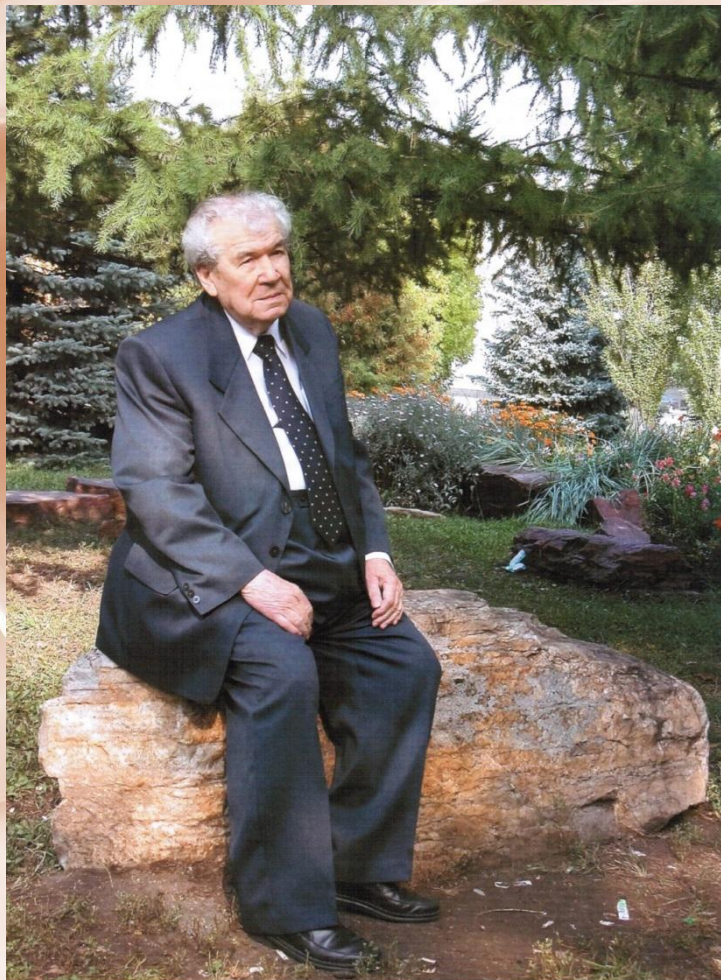

**Мостай Кәрим –
Башкортостандың
Халык
шағиры**

Мостай Кәрим

- 1919 йылдың 20 октябрҙә хәзерге Шишмә районының Келәш ауылы крәстиән ғаиләһендә тыуған.
- 1941-се йылда Башҡорт дәүләт университетының тел һәм әзәбиәт факультетын тамамлай.
- Бөйөк Ватан һуғышы башланыу менән фронтка китә, һуғышта элемтә башлығы һәм артиллерия штабы башлығы булып хеҙмәт итә. Каты йәрәхәтләнә: мина ярсығы күкрәгенә инеп, йөрәгенә сак кына барып етмәй кала.

- Госпиталдә ятып дауаланып сыжкас, йәнә фронтка китә. Еңеү көнөнәсә фронт гәзиттәрендә хәбәрсе булып эшләй. Нуғыштан кайтып килгәс ижади һәм ижтимағи эшкә бирелә
- 1930-сы йылдарза ук яза башлай
- 1938-се йылда «Отряд кузғалды» тигән беренсе шиғыр йыйынтығы нәшер ителә; 1941-се йылда «Язғы тауыштар» тигән шиғыр китабы сыға. Барыһы 100-зән ашыу шигриәт һәм проза китаптары, 10-дан ашыу пьесалары донъя күрә
- Мостай Кәримдең әсәрзәре бер нисә тистә телдәргә тәржемә ителгән
- 2005-се йылдың 21-се сентябрәндә Өфөлә вафат була. Өфө мосолман зыяратында ерләнгән

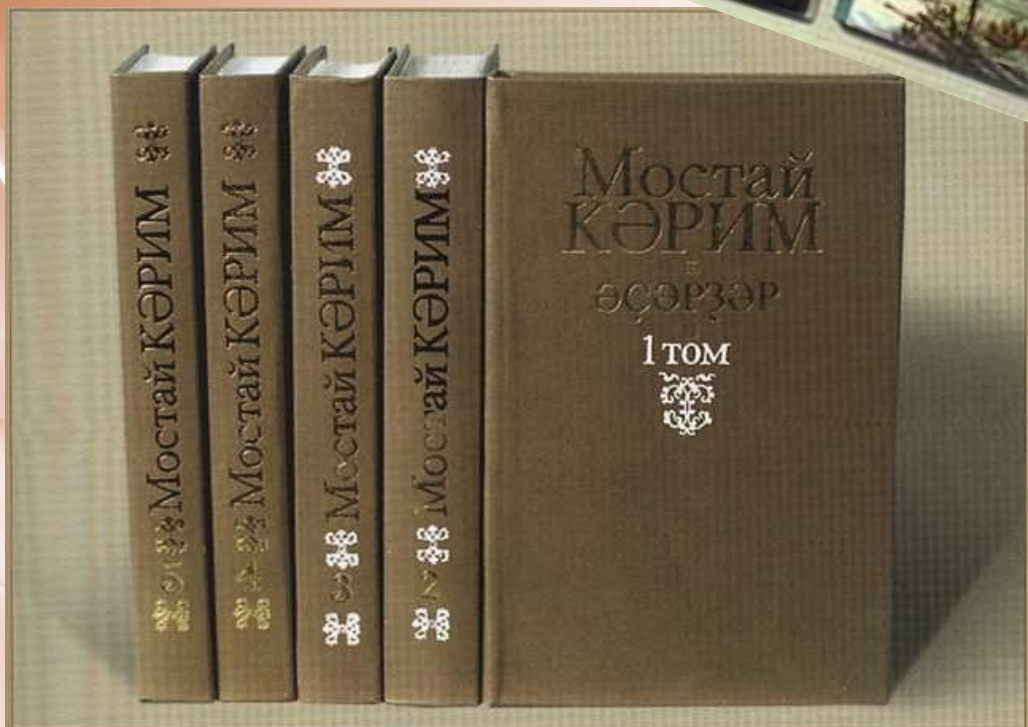
Казаныштары:

- Социалистик Хезмэт геройы (1979)
- II дәрәжәләгә «За заслуги перед Отечеством» ордены (2004 йылдың 9 ноябре)
- III дәрәжәләгә «За заслуги перед Отечеством» ордены (1995 йылдың 28 апреле)
- 2 Ленин ордены (1967, 1979)
- I дәрәжәләгә Ватан һуғышы ордены (1985)
- II дәрәжәләгә Ватан һуғышы ордены (1945)
- Хезмәт Кызыл Байрак Ордены (1955, 1962)
- Халыктар Дуслығы ордены (1984)
- Кызыл Йондоз ордены (1944)
- Почёт билдәһе ордены (1949)
- РСФСР-зың атказанған сәнғәт эшлеклеһе (1982)
- БАССР-зың халык шағиры (1963)
- Башкортостандың Фәндәр Академияһының почетлы академигы (1992)
- 1940 йылдан СССР язуысылар союзы ағзаһы
- Өзәбиәт һәм сәнғәт өлкәһендәгә М.А. Шолохов исемендәгә халык-ара премия

Китаптары

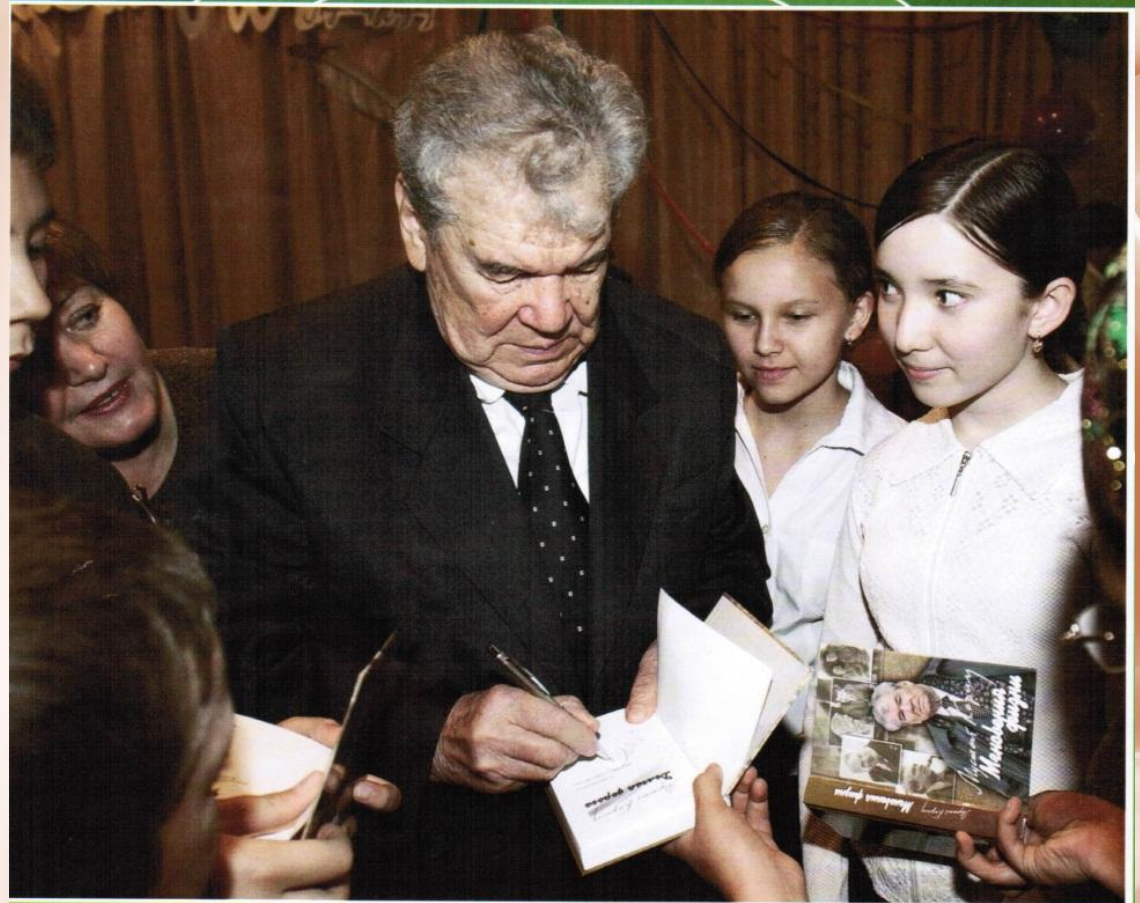

Халык шағирының
монументаль һәйкәленең
авторы
Мәскәү скульпторы,
Рәсәйзең халык рәссамы
Андрей Ковальчук

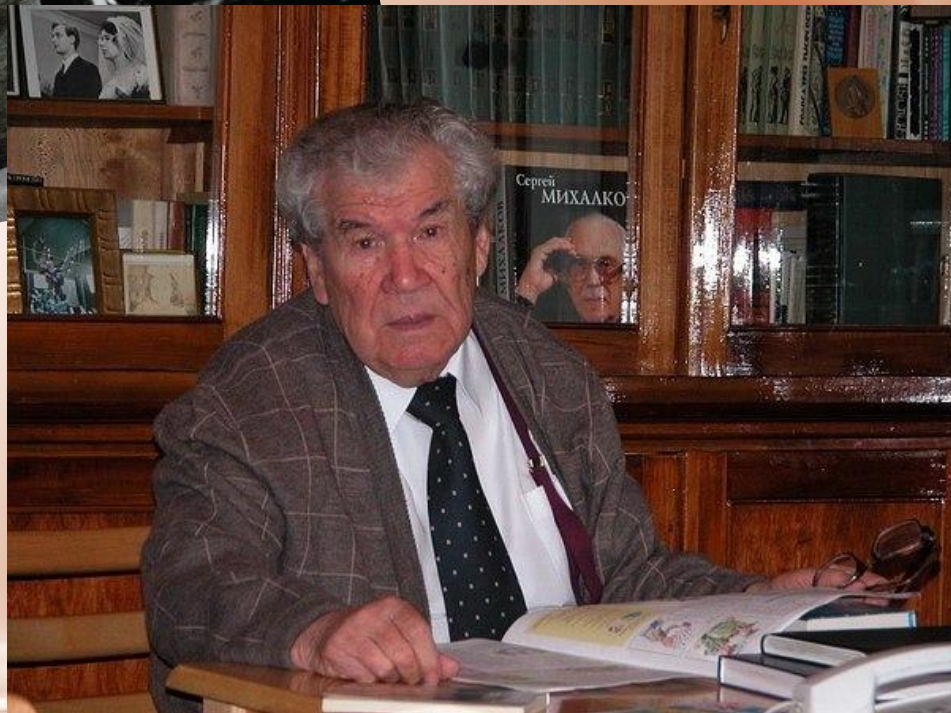
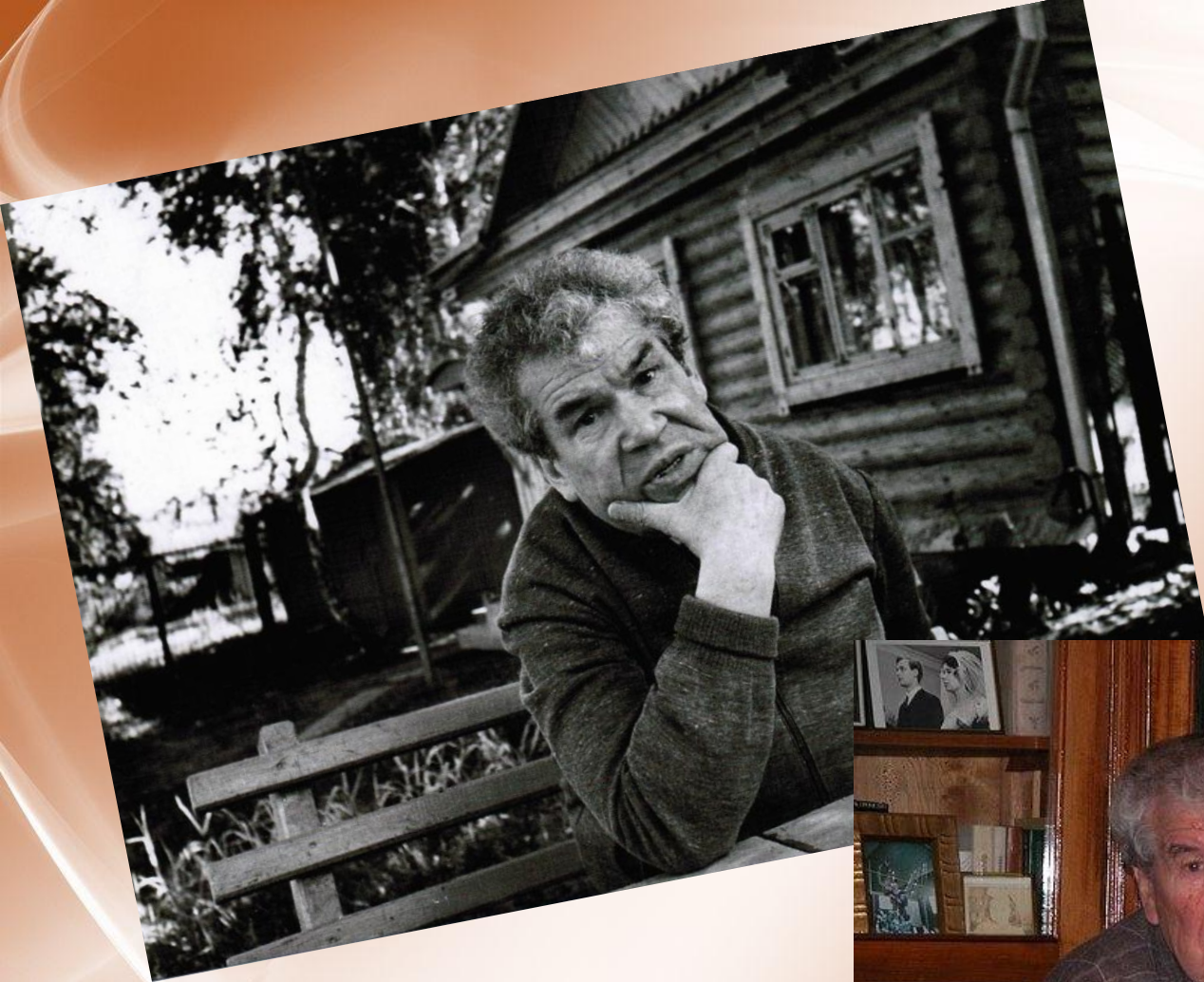
- Һәйкәл эзиптең исемен йөрөткән урамдан һәм үзе озак йылдар йәшәгән, ижад иткән йорттан алыс түгел урында куйылған. Уның бейеклеге - 6, озонлоғо 15 метр. Эзиптең бронзанан койолған һыны һыу ағып торған гранит нигезгә нығытылған. Арткы фонда - кош канаты рәүешендәге скульптура композицияһы. Композицияла шағирзың үз кулдары менән язылған кулъязмалары һүрәтләнә. Һәйкәлдең горельефында уның әсәрзәрендә күтәрелгән мәңгелек темалар сағылыш таба: йөрәгенән коштар осорған авторзың күккә олғашкан торналары, "Ай тотолған төндә"нән саф мөхәббәт символдары Аҡыегет менән Зөбәржәт, Башкортостан кайындары, аттар өйөрө, "Ташлама утты, Прометей!", "Салауат", "Озон-озак баласак" һәм башка әсәрзәре геройзари.

Мостай Кәримдең тормошо фотоларза

Армияға китер алдынан төшкән фото. Айырылышыу
һағышы йөззәребезгә сыккан.

Рауза һәм Мостафа Кәримовтар. 1956 йыл.

КОШТАР ОСОРАМ

Вак мәшәкәт, ығы-зығы тамам,
Бар эшемдең сыктым осона.
Шуға күрә бөгөн таңдан алып
Күкрәгемдән коштар осорам.

Аклык, хаклык өсөн көрәшселәр!
Тәү бүләгем һезгә, карағыз:
Канаттарын ғорур каға-каға
Күтәрелде күккә карағош.

Юлдағылар! Һезгә ебәрәмен
Ел-дауылдар үтер торнаны.
Сирлеләрем, кәкүк осорам һезгә –
Озак-озак сакыра торғанын.

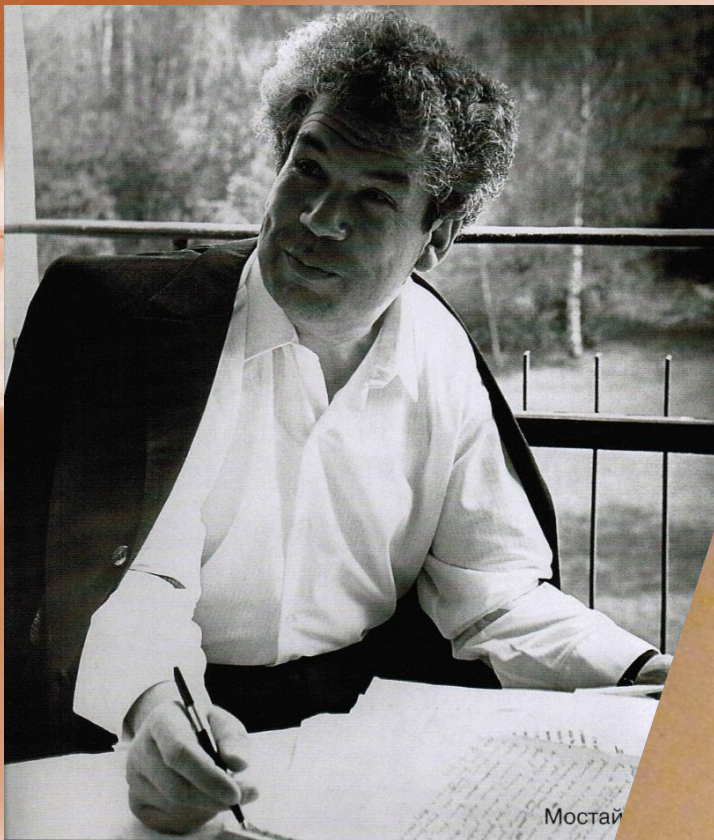
Сығып осто ярһыу бер һандуғас,
Ғашиктарым, һеззең өлөшкә.
Көткәндәргә – ак күгәрсен килер,
Яңы өмөт өстәп өмөткә.

Хыялыһзар, сая һәм йыуаштар!
Һәммәһезгә тейер кошом бар.
Ғәмһеззәргә генә һис һәмә юк –
Әйзә улар кошһоз торһондар.

Ығы-зығы, вак мәшәкәт тамам,
Бар эшемдең сыктым осона.
Шуға күрә һәр көн таңдан алып
Күкрәгемдән коштар осорам.

Аязза ла йонсоу көндәрзә лә
Гүмер юлы тигән араны
Узған сакта,
Йондоззарзай күреп,
Мин күззәргә карап барамын,
Кешеләрзең шат, өмөтлө, моңһоу
Күззәренә карап барамын, —
Юлдарымда азашмаҫ өсөн,
Йырзарымда алдашмаҫ өсөн.
1963

Башкортостан Республикаһы Президенты М. Ғ. Рәхимов менән. 2003 йыл.

Рәсул Ғамзатов дуҫын 75 йөше менән тәбрикләй.
1994 йыл.

Кызы Әлфия,
улы Илгиз, Рауза
апай һәм ейәне
Тимербулат менән.
1999 йыл.

һулдан уңға: Рауза ханым, Мостай Кәрим, ейәндәре Тимербулат, кейәүзәре Олег.

Төзөнө:
Торомтаева
Рәмилә Юлай кызы

материалдар интернеттан
алынды